

Méltóságos Uram!

Méltóságos kegyesen megengedni hogy ezen a sokatlan és különös módor forduljak egy harafias cél szolgálatában Méltóságodhoz, mint tudományos életünk legkiválóbb temperőjéhez. A harafias cél érdekében rövid elaborátumba foglalva bítor vagyok az alábbi elményemet és az abból folyó harafias elgondoléseimot elmondani.

Arjai nagyatyjimat — ki Zomborban élt és halt meg, — Wagemann Simonnak hívták. Ez a Wagemann Simon 1848-ban mint horvéd tiszt a magyar szabadságot, a magyar függetlenségért harcolt. Lelkes magyar volt. Életében mindig és minden magyar ruhát hordott, magyar csizmában járt, Kossuth sekkált viselt. Prajongó híve volt Kossuth Rájosnak. Gyermekait magyar szellemben lelkes harakkeretetre nevelte és családi hagyományként melyen a lelkiübe véste ennek igazságát minden utódjának. Őt egyetemesen volt, négy fia egy leány (Arjai). Mindannyian rom. kath. vallásúak. A négy fia közül egyikük halála után az 1880-as években kettő "Mérő" névre magyarosította nevét, kettő megtartotta eredeti Wagemann nevét. Ugy a Mérő mint a Wagemann nevielt egyformán kifogástalan jó magyarok voltak, akik gyermekeiket is hasonló szellemben 48-as ösük hagyományához híven mélységes harakkeretetre nevelték. Szóval az öreg 48-as Wagemannok gyermekei és unokái mind, úgy a Mérő mint a Wagemann nevielt a magyar imperium alatt mindvégig lelkes magyarok voltak, híven hivatva és tiszteltben tartva 48-as ösük családi hagyományait.

A világháború befejezte után Zombor város sebecuralom alá került. A sebec iskolapolitika, valamiat az úgynevezett "névelmési" politika háttérrel való nehémség év után a Wagemann nevi rokonnain, a 48-as Wagemannok most már deél és útközökai rászemélni kerettek nevik után német származásúakra, magyarosságukat bár jól beszélnek magyarul, most már megtagadják és 48-as ösük nagy magyarosságát "nemzeti eltevelyedésnek" bélyegzik. — Ezzel szemben a Mérő nevik mind továbbra is megmaradtak jó magyaroknak, akik de-rehasan helyt állnak magyarosságuk mellett és akik mélységes hittel és rendithetlen bizalommal várják a magyar föltaimadást.

A "Mérők" és a "Wagemannok" nevik szerint nemzeti elkülönülése adott előttem nagy nemzeti jelentőséget a magyar nép-

nek. A nevelés alapjain a Wagemannok példájára sok skizeres magyart vezetettünk el. Ez a sok skizeres idegen nevű magyar tehát csak ideiglenes vagy „átmeneti magyar” volt. Ez az élményem mélyen a lelkembe véste azt a tanulságot, hogy nemcsak nyelvben él a nemzet, de polgárainak nevében is.

A magyar jéletet számos vonatkozásban át kell formálni s az idegen seínfoltokat el kell tüntetni. A nemzeti irányú átfarmalodás legfontosabb része, hogy minden magyar nevében is magyar legyen.

Tekintettel az utódállamokban élő magyar testvéreinkre, a népmagyarosítás csakis csendes de azért hatékony társadalmi, de még inkább egyéni tevékenységgel viendő keresztül, kerülve minden hivatalos könyves látszatát.

Chajndalatos, hogy a népmagyarosítás nélkülöz a társadalom és közélet éleis álló idegen nevű magyarok jó példamutatóit. Ez megsejntetné annak lehetőségét, hogy külföldi ellenségeink folytán a fejünkhez vágják azt a megsejntető részt, hogy a mi egész értelmiségünk német, és hogy a *Deutschnationales Taschenbuch* azt írhatja: Magyarországi német örökös tartomány. Egyik horvátunk képviselőházi felszólalásában azt mondotta, hogy hivatalnok osztályunk legnagyobb részben német eredetű, német nevű és német érzelmi (1937?). — Székfi Gyula egyetem tanár történeti a Magyar Szemle ez év júliusi számában megjelent „Schittenhelm ide” című nagy feltűnést keltett cikkében arról megjósolva, hogy a magyar nemzetiség eddigi asszimilációit esetleg felválthatja disszimilációja. — Az asszimilált idegen nevű magyarok tehát ne csak nyelvben, de életveendő az utódok esetleges disszimilációjának — névben is olvadjonak be a magyarságba. A magyar nevű magyarok társadalmában már erős ellenszern és bírálatlanság kezd kinlulni a közélet éleis álló idegen nevű magyarok iránt.

Azt beszélék, hogy Németországban olyan terhepek is vannak forgalomban, melyeken a német birodalom keleti határa a Duna mentén Szuda alatt húzódik. Ezen ezért sajnálattal kell tartanunk az olyan esetet mely szerint egyik dunántúli vármegye testnevelési bizottságának (nemzetvédelmi intézmény) minden egyes tagja német nevű.

Egy nemzet néprajzi egysége, faji vagy nemzeti összetartozandóságá hífele a külföld felé nemcsak az egységes nemzeti nyelv-

ben, de polypárainak nevében is megnyilvánul. Trianoni szerencsétlenségünk is részben ennek fölvetésmerésé volt az oka. Idegen név nemzeti magyarságainkat, nemzeti kiváltságainkat is névük miatt sokat elvitatni töltünk.

Az monoják, a nemzetiségnek nem a név a kriteriuma. Ez bel-földi, — de nem külföldi viszonylatban igazság. Egyébként is nem nemzetiség, hanem faji vagy nemzeti összetartozandóságunknak külső megnyilvánulása szempontjából kell a magyar név. A trianoni tanulságyok után erre nagyon szilveszt kell fektetnünk. Ne csak mi tartunk valakit magyarnak, de a külföld is ismerje el annak. Axiomának kell tartanunk azt a tételt, hogy a magyar nemzetet való tartozandóságunk kriteriuma a magyar nyelv és a magyar név. Ez külföldi szempontból is megkérdőjelezhető.

És időről időre a faji összetartozandóságunk kriteriuma nem a nyelv és a név, — hanem a vallás. Ezidők népmagyarosítása nem kívánatos.

Bokan említik a szentistváni gondolatot. A szentistváni gondolat — nemzetiségi vonatkozásban — érez-e távlatában a mai féltelen faji és nemzetiségi harcok, a népszavazások és titkos választások során csak idejét múlt doktrínák gondolat lehet. Alkalmok, nemzetek sorsát most már nem doktrínák elgondolásokról, hanem a népek millióinak akarata határozza meg. A népek milliói pedig — túl és innen trianonon — a szentistváni gondolatot aligha értik meg és így nagyon megfontolandó nem sodorja-e a nemzet sorsát Jászai Oszkár ideológiájához — külön autonómjakhoz. Vagy nemzetünk állam lecsúsz, vagy eltűnik Európa térképéről. (Vélünk szemben, miközben hallatlan erőfeszítéseket tesznek az utódállamok nemzetünk államuk kiváltságaira).

Görögországnak lakosságának csaknem 50%-a idegen név. A Dániátulon a lakosságunk több mint 40%-a idegen név. A szlovákországnak, de különösen a Dániátulon igen sok a magyar birtok, egyházi birtok, sok az iparvállalat, gyár és bányák. Erre igen sok az idegen név de magán magyarok való tisztviselő, altiszt, szolgá, béres, kocis, munkás, bányász stb. Ha a magyar birtokok, gyárak, szőlők és nagyobb munkaadók csendes önjelentésre juttatnák a magyar név viselésének nagy nemzeti jelentőségét és szükségességét, így bizonyos nagy eredményt lehetne elérni sok idegen névnek arányosítását pár év után jelentékeny csökkenéssel és talán

egy évtized után csak azok maradtak idegen nevek, akik magukat nemzeti kisebbséghez tartozónak vallják és azok akik idegen hangzású történelmi nevek. (Pár az angol királyi család patriotizmusból a német Kaiser-Coburg-Gothai nevet felcserélte az angol „Windsor” névre).

Az ifjúság minden nemzeti irányú mozgalmára fogékony. Nagy eredményt lehetne elérni a tanuló ifjúság, leventék, cserkészek megismerésével is. — A rádió, a mikrofon élénkítő idegen nevi mozgásokkal próbálja megértetni, hogy nevelés a külföld felé nemzeti ösztönös gondosággal látszatánál ártatlan, néprajzi egységünk hiúsi meggyőztetésének csorbát ejtenek. — A magyar írók legnépszerűbb hivatása volna — irói találmányosságukkal, képrelehető és szellemességükkel — a szerencsétlen nemzeti polgárokat rávenelni, hogy szívesen-lélektelen, művészetben (dal és táncban), viselkedésben és nívóban magyarok legyenek. — Hangsúlyozottan fontos a diplomataik, tudósok, művészek, költők, írók és a sportban külföldön versengők magyar név viselése.

„Hasonlatlan ember akai régi becsületet nevet felcsereji” — mondják a népmagyarosítás ellenségei. Hát az új magyar név nem becsületes? A név becsülete annyit ér, annnyit viselője ráruház. Akai idegen nevet magmagyarosítja, használ a harminak, aki használ a harminak, becsületet szerex nevének. Külön jogegyenlőség van, joghátránya idegen neve miatt senkinek sem lehet, de viszont senkise megérkeje büntetlenül a népmagyarosítást nemzetellenes izgatásra használni.

Nemzettségünk terjeszkedési vágya a Duna medencéje felé, — az allandó sélv-veszedelem, — a trianoni tanulságok, — családilag hagyományként bennem élő mely harafias értesem ösztönöztek jelen tiszteletteljes soraim megírására és ha bírálmasnak, nem a nagy nyílva-hosszúknak, de sejtsekü tovább terjesztésre kívánt, a nemzet megerősölését és fennmaradását chajto harafias elgondolással. Méltóságos nem tudna egyetérteni, így kérem alkalmatlanul odaismerést jóindulattal elnézés és kegyes bocsánatokat.

Méltótasként meg kegyesen megengedni, hogy Nobel díjas kitüntetésre alkalmasból igaz magyar szívvel tiszteletteljesen köszönetesem és melegen üdvözölhessem.

Tatatóváros 1937. évi december hó 21-én.
Harafias tisztelettel aláíratosán kétszemes híve:

Skabandja Haroly
ny. posta-főfelügyelő
volt apatini majd tatai postafőnök.